

ZPRÁVA PORADCE CHOVU PRO TERVUERENY (2009)

Počet evidovaných chovných jedinců:

V klubu je ke konci roku 2009 evidováno celkem 73 chovných psů ve věku do 10-ti let, mladších 10-ti let a 92 chovných fen. Jako každý rok, prosíme i letos majitele starších chovných psů, aby podávali občasně zprávy o jejich zdravotním stavu – zda jsou schopni krytí nebo ne. Děkujeme.

Krvčí listy:

V roce 2009 bylo vystaveno 22 krycích listů na 22 různých fen, pro 15 různých CHS. Bylo nakryto celkem 16 fen od 12-ti různých chovatelů.

Jméno psa	Celkem krytí	Zabřezlo fen	Neúspěšná krytí	Počet zapsaných štěňat v roce 2009
Anthony du Domaine des Chodes (D)	1	1	-	9
Aragorn vom Wildweibchenstein (D)	1	1	-	7
Aský Balpoa	3	2	1 – fena nezabřezla	11
Athos Comme Un Reve Noir	1	1	-	6
Cassidy Nobby Rock	1	1	-	6
Cidd-Kid z Henrisaru	0	1	-	2 (štěňátka z krytí v roce 2008)
Fledder di Scottatura (NL)	1	1	-	8
Garrigue Vitris Bohemia	1	1	-	8
Chewy Dog Arabat	1	0	1 – fena nezabřezla	
Kiosan's Goliat	1	1	-	9
Moloko Deabei	1	1	-	7
Prot Deabei	1	1	-	7
Quai Xcalibur Sixty Six	1	1	-	6
Tanguy du Domaine de Turnago Villares (F)	1	1	-	7
Zealous Juvell z Kovárny	1	2	-	18 (9 štěňat narozených z krytí v roce 2008 + 9 štěňat narozených až v roce 2010)

Všichni použítí psi byli HD A

	Rok 2009	Rok 2008
Počet krytí	16	21
Úspěšná krytí	14 (87,50 %)	17 (80,95%)
Počet vrhů	15 (+2 vrhy nar.z krytí ze sklonku roku 2008, -1 vrh nar.v r.2010)	16 (+1 vrh nar.z krytí ze sklonku roku 2007, -2 vrhy nar. v r.2009)
Vrhy ze zahraničních krytí	4	3
Počet živě narozených štěňat	105 (52 psů + 53 fen)	104 (55 psů + 49 fen)
Počet živě narozených štěňat na vrh	7,0	6,5
Mrtvě narozených štěňat celkem	0	3
Uhynulých / utracených štěňat	3 (2,85% z živě narozených štěňat)	3 (2,88 % z živě narozených štěňat)
Zapsáno do PK	102 štěňat (nárůst o 0,99% vůči roku 2008)	101 štěňat (pokles o 39% vůči roku 2007)

Vyštěpenci a mezivarietní krytí v roce 2009

Vyštěpení tervuereni z Groenendaelů: Vrh C Balpoa – 2P gris

Vyštěpení tervuereni z Malinois: Vrh K Vitris Bohemia – 2P+2F

Tervuereni z mezivarietních krytí: Vrh X z Kovárny - 3P+2F fauve narození po Groenendael matce a Tervueren otci

Importy v roce 2009:

Ketunpolun Conroy, pes z Finska po obou rodičích pocházejících z ČR, majitel Rodina Baďurova

Tarkatan Juki, fena z Finska z pracovní krve, majitel Ing.Beata Štýbrová

Popisné přehlídky a povahové testy:

V roce 2009 se zúčastnilo popisných přehlídek 13 psů a 17 fen, což je mírný nárůst proti loňskému roku. Nezměřena byla jen jediná fena. Jedna fena byla vyloučena jako Nechovná, pro kombinaci vad exteriéru (těžší typ + hypertypická hlava + příliš vysoká) a povahy (bázlivá, v útlumu). Jeden pes a dvě feny nemají dosud vyhodnocené RTG DKK, proto byl jejich výsledek „Chovný pokud bude DKK max. 2/2“. Ostatní měli rtg splněný a jsou proto chovní.

Z vážnějších vad se vyskytl u jednoho psa náznak předkusu na jednom řezáku, jedna fena měla poměrně rozsáhlý znak na tlapce (ale stále ne diskvalifikující), 5 jedinců mělo těžší hlavu, 4 jedinci byli celkově těžšího typu, u tří jedinců byly vážné výhrady k povaze (smutné je, že jeden z nich byl vyštěpený z malinois). Ostatní nedostatky byly v podstatě shodné s předchozími lety – především užší hrudníky, málo vyvinuté předhrudí, občas strmější úhlení končetin, často římský nos. V posledních letech jsme v chovu téměř vyřešili problém barev a masek (8 jedinců, tj. 26% má vynikající barvu dokonce jako přednost), nemáme v zásadě problémy s typem (pouze u vyštěpenců je častější výskyt těžšího typu), s ušima či očima, ale často se setkáváme s klešťovým skusem, nezřídka nějaký řezák vystupuje do předkusu, kromě již zmíněných nedostatečných hrudníků se nám vyskytují ve vyšší míře strmější úhlení, silně spádité zádě a bohužel se již objevili i psi s celou horní linií spáditou, což není pro plemeno typické.

Povahového testu se zúčastnilo 16 psů a 20 fen (3 psi + 3 feny byli nahlášeni jen na PT – jednalo se o zahraniční účastníky při selekci). Celkem 4 jedincům byl PT odložen pro nezměření (z toho 3 zahr. účastníci).

Velmi potěšující je nárůst jedinců, kteří úspěšně splnili nepovinný cvik aportu. V letošním roce to bylo dokonce 13 psů, což je 43 % (nelze započítat 6 psů z PT v Roudnici, kde nebylo možné nepovinné cviky předvádět). Byli to: Charis z Labského přívozu (87/A/O1,1P), Kabor Dog Arabat (83/A), Lutin z Kovárny (88/A), Maiko Deabei (94/A), Prot Deabei (98/A), Amiel Balpoa (99/A), Benetnash Nick Briesberi (99/A), Czech Novterpod (97/A), Douglas Nobby Rock (95/A), Anny Grace Savage from Moravia (81/A), Perfectly Unique z Kovárny (98/A), Reiki Bohemia Alké (97/A), Saphir Zealous z Kovárny (97/A). Jediný pes předvedl obranu – byl to již výše zmíněný Charis z Labského přívozu a získal nejlepší hodnocení zákusu.

Plný počet – 100 bodů získali dva tervuereni – Berenis Nick Briesberi a Anie Lee Savage from Moravia. Hodně jedinců se plnému počtu velmi těsně přiblížilo. Nejmenší počet bodů získala fena Wilma Nathalia Mia Sixty Six (57)

Dlouhodobě nejnižší body byly opět z aportu (průměrný bodový zisk 7,2 b. z 10 – odpovídá loňské statistice). Druhý nejhorší cvik bylo měření – průměrně zde psi získali 8,2 bodů z 10 (tj. 82%). Reakce na střelbu byla téměř stejná jako vloni – 18,1 bodu (90,3% možných bodů). V ostatních cvicích získávali Tervuereni mezi 88-95% možných bodů.

Jako každý rok, existovaly rozdíly mezi jednotlivými psy, ale velmi výrazně stoupl počet psů, kteří se pohybují nad 90-ti body. V součtu přes polovina účastníků získala 91 bodů a výše.

100 bodů: 2 feny (6,25 %)

91-99 bodů: 10 psů + 5 fen (46,88 %)

81-90 bodů: 6 psů + 3 feny (28,12 %)

71-80 bodů: 2 feny (6,25%)

61-70 bodů: 2 feny (6,25%)

51-60 bodů: 2 feny (6,25%)

Celkový průměr: **87,97 bodů** (v roce 2008 - 86,66 bodů, v roce 2007- 82, 24 bodů)

RTG DKK:

V roce 2009 bylo vyhodnoceno 25 Tervuerenů

	Rok 2009	Pro srovnání	
		Rok 2008	Rok 2007
HD A	80 % (20 jedinců)	79,64 % (43 jedinců)	73,91 %
HD B	12 % (3 jedinců)	12,96 % (7 jedinců)	26,09 %
HD C	8 % (2 jedinci)	5,55% (3 jedinci)	0%
HD D	0 %	0%	0%
HD E	0 %	5,55% (3 jedinci)	0%

V letech 2005-2007 jsme nezaznamenali výskyt druhého nebo vyššího stupně dysplasie, v roce 2008 již ano a letos opět dva jedinci s druhým stupněm dysplasie. Nutno dodat, že všichni pozitivní jedinci mají jednoho rodiče

s HD B nebo dokonce HD C. Z pěti jedinců s nějakou formou dysplazie jsou 3 po stejném otci a čtvrtý je jeho vnuk. Vliv DKK rodičů na potomstvo je tak zřetelně vidět.

RTG DLK:

V roce 2009 bylo vyhodnoceno 10 jedinců variety Tervueren, což je 40% z vyšetřených psů na DKK. Všichni vyšetření jedinci měli výsledek 0/0 – bez dysplazie.

Vyšetření SA:

V letošním roce žádný vyšetřený. Znovu upozorňujeme majitele psů, že stejně jako rtg na DLK, i rtg na Spondylartrózu (SA) lze provést při jedné narkóze spolu s rtg DKK. Cena takto provedených vyšetření je velmi rozumná a akreditaci vyhodnocovat DLK, SA i OCD mají všichni veterináři, kteří mohou vyhodnocovat DKK.

Vyšetření očí:

Stále nemáme k dispozici soupisy od Veterinární komory, proto nejsou statistiky relevantní. Víme o 19-ti vyšetřených dospělých BOT (z toho 4 již poněkoliťaté), všichni s výsledkem „DOV prostý“. Z těchto 19-ti psů bylo 9 v držení zahraničních majitelů (z nich 2 z českého chovu), kteří využili možnost vyšetření při Světové výstavě BO. Dále víme o 10-ti vyšetřených štěňatech BOT ještě u chovatele (1x vrh BOT a 2 vyštěpenci z BOG), všichni s výsledkem „DOV prostý“.

BAER

V roce 2009 nebyl vyšetřen žádný jedinec.

Úspěchy BOT

Výstavní - BOT z českého chovu se stali držitelmi titulu Světový vítěz BO mladých (JCh.Saphir Zealous z Kovárny), Světový vítěz BO + BOB + BIS (Fatal Love z Kovárny) a BIS Veterán na světové výstavě (Ch.Eleanor z Kovárny), dále Světový vítěz FCI (Ch.Moloko Deabei). Na Nationale d'Élevage ve Francii nás reprezentovali Pjotr + JCh.Prot + Kokka + Minea Deabei (všichni známka Výborná), Ch.Putee Deabei (V7) a JCh.Saphir Zealous z Kovárny (V6). Množství dalších českých odchovů se perfektně umístilo jak na zmiňované Světové výstavě BO i FCI, tak na klubových a speciálních výstavách v zahraničí.

Pracovní – vrcholové zkoušky splnili pes Able Borro Savage from Moravia (ZVV3) a Zicora Nica z Kovárny (OB3). Mistrovství se zúčastnili Charis od Labského přívozu (úč. MČR BO podle IPO3), Zicora Nica z Kovárny (úč. MS BO Obedience) a Ch.Argent Brut z Kovárny (úč. MS záchranářských psů).

Úspěšní závodníci v Agility byli Baldrick Nick Briesberi (3.m. na MČR všech plemen), s.Ch.Heavenly Vision z Kovárny (Mistr ČR veteránů všech plemen), AgiCh Face of Vision z Kovárny (7.m. na MS BO). V Dogfrisbee se stala Mistryní Evropy fena Ch.Putee Deabei.

Stále se zvyšuje počet Tervuerenů, kteří skládají zkoušky, byť zatím těch vrcholových není mnoho. Potěšující ale je, že u plných 80% narozených vrhů měl alespoň jeden rodič nějakou zkoušku. Dokonce u 33% narozených vrhů Tervuerenů měl jeden rodič vrcholovou zkoušku IPO3 (a jednalo se pokaždé o jiného psa).

Zpracovala Hana Pisarčíková